

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 5. De paupertate Religiosa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

Obedientiæ vinculo, & paupertatis angustijs liberari poterit iuxta illud. *S. Bern. l. De prac. & dispens. c. 4.* Vbi necessitas fuerit ad utilitatem ecclesiæ, qui potestatem habet, dispense.

VIII. Qui præterdit, se per vim, aut metum ingressum esse Religionem, aut dicit ante ætatem debitam professum esse, aut quid simile, volitque habitum dimittere quacunque de causa, aut etiam cum habitu discedere. nõ audiatur, nisi intra quinquennium tantum à die professionis: & tunc non aliter, nisi causas, quas præterderit, deduxerit coram Superiore suo, & Ordinario. Quòd si antea habitum sponte dimiserit: nullatenus ad allegandam quamcunque causam admittatur, sed ad monasterium redire cogatur, & tanquam Apostata puniatur: interim verò nullo suæ Religionis privilegio iuuetur. *Concil. Tr. Sess. 25. c. 19.* Superest modò, ut singulorum Votorum obligationes, quantum instituti nostri ratio exigit, declaremus.

§ V.

De Paupertate Religiosa.

QVOD Votum Paupertatis religiosæ attingit, multiplicem obligationem habet.

Primo enim nullius rei dominium obtinere potest Professus, sed rebus omnibus dependenter à voluntate Superioris natus debet. *c. Cum ad monasterium de statu Monach. ubi Innoc. 3. Abbati & Conventui Sublacensi scribens. Prohibemus, ait, districtè in virtute obedientiæ, sub obtestatione divini iudicii, ne quis Monachorum proprium aliquo modo possideat: sed si quis aliquid habeat proprii, totum in conventui resignet. V. § prac. m. 6. Perez.*

in Reg. S. Bened. c. 33.

Secundò, nihil dare, donare aut alienare potest absque consensu Superioris: & quicquid secus egerit, irritum est. Pari modo, si procurator vel Curator constitutus sit, nihil arbitrato suo disponere ei licet. *c. Non dicatis 12. q. 1.*

Tertiò ex iis, quæ cum facultate ad usum suum habet, non potest quicquam mutuo vel commodato dare. In rebus parvis tamen, & crebro occurrentibus censetur esse facultas tacita, & generalis saltem ad breve tempus. *Az. 1. l. 12 c. 12. q. 4.*

Quartiò ab extraneis & domesticis absque consensu Superioris rem nullam accipere potest, uti nec retinere. Si quid alicui, ait *Innoc. l. cit.* fuerit specialiter destinatum, non præsumat illud accipere sed Abbati, vel Priori, vel Cellario detur.

Quintiò. Si quid ex domo esculenti, poculenti aut cuiuscunque alterius rei usurpari, invito Superiore, furtum committit pro rei mensura parvum, aut magnum. *Az. l. cit. q. 5.*

Sextiò, Non debet celare, vel abscondere quicquam, ne à Superiore deprehendatur. Illud enim comuniter existimatur signum proprietatis esse. *c. Super quodam. C. c. Cùm ad monasterium de statu Monach. ubi DD. notant proprium dici, quicquid cellas Prælati, vel contra ipsius voluntatem tenes. Verum hic notat Rodericus tom. 3. q. 19. art. 10. duobus modis à Religioso occultari re sine facultate acceptam. 1. ne illa spoliatur. 2. Ne à Superiore deprehensus reprehendatur, cui tamè relinquere paratus est, si auferre velit. Priori modo peccare mortaliter, posteriore non item. Adde quoque à gravi peccato excusari, si res exigua sit. Quæ verò talis censeri debeat,*

non est facile determinare. Illa cenferi potest, quæ non adæquat aurei valorem. Notat præterea *Rodericus* si Superior rogatus concedere nolit, res ad usum vitæ necessarias, puta cibum, vestem, medicinam, & similia, absque peccato sumi, & retineri posse, quia sic negando Superior non agit, ut fidelem dispensatorem decet, adeoque suo seipsum iure spoliatur, ne ipsi obediatur. *Cardinalis Lugo de inst. Disp. 3. Sect. 8. nu. 156.* prædictam abconsionem duobus aliis modis excusat. *Primò* si per accidens occultetur Prælato, quia intendendo solum alios celare. Vnde consequitur, ut etiam Superiorem lateat. *Secundò*, si res à Superiore mediato accepta sit, & occultes, ne inventa offendat Superiorem immediatum, qui fortè urgebat, ut data facultas revocetur.

Septimò, ea quæ cum facultate habet, non licet expendere in res vanas, & superfluas, neque ad id licentiam dare Superioribus licet. Nam benefactores non alio, quàm necessitatis intuitu bona sua donarunt, & Canones obstant. *Clem. in agro. de statu Mon. Barb. de potest. episc. P. 3. allegat. 103.* Iam de vestibus nigrorum monachorum *Clemens V.* præcipit, ne in qualitate panni regularis excedatur modestia, nec quæratur, quod pretiosius, & subtilius, sed quod utilius potest reperiri. *Item.* Nullus Zonam, cultellum, calcaria cum ornatu deferre, aut cum sella clavorum ornatu decorata superfluo equitare præsumat. *Ita Clem.* Notat præterea *Cardinalis Lugo de inst. D. 3. Sect. 7. n. 131.* Religiosam habentem superflua cum consensu Superioris, peccare nihilominus contra Votum paupertatis, non quidè propter defectum licentiæ, sed quia Votum il-

lud non solum est de non utendo absque licentia, sed etiam de conservando statu Paupertatis, & non faciendis sumptibus, qui pauperibus non conveniunt.

Octavò illam diligentiam in rebus conservandis adhibere debet, quam *Vsuarius*, qui precario utitur re aliqua. Hinc si per negligentiam vel latam culpam ipsius aliquid pereat, vel deterius fiat, contra iustitiam, & Votum peccabit. Si res concessa sit in commodum proprium, etiam ex culpa levi videtur teneri, sicut de commodato passim dicitur *iuxta l. in rebus. V. Hoc itaque ff. Commodati, & c. Vn. de Commodato, ubi Greg. IX.* Cum gratia sui tantum quis commodatum accepit, de levissima etiam culpa tenetur.

Nonò. Cavendum est religioso, ne superflua habeat, saltem in notabili quantitate, quæ religiosam modestiam excedat. In *Clementina* superius citata omnis ornatus, & cultus exquisitus in vestibus, cibo, potu, lecto, & equitatione interdicitur. Non erit tamen proprietarius, qui talia arbitrio Superiori relinquere paratus est.

Decimò. Hæc quamvis ita se habeant, non tamen facile damnandi sunt Religiosi, apud quos contrarium apparet, 1. quia in nonnullis Ordinibus, & monasteriis consuetudo obtinuit, & facultas generalis circa ea, quæ necessaria videntur. 2. quia *in rebus. & interpretativa* licentia locum habet, maximè quando Superior absens est, vel aliæ circumstantiæ dicantur hic, & nunc non opus esse ad Superiorem recursu. *Crediderim, ait Lessius cap. 41. Dub. 9. n. 79.* non esse peccatum mortale, quando sciret, vel bona fide putaret inferior, eum erga se esse Superioris animum, ut liben-

verbis dicitur Monachus postquā episcopus ordinatur, ad altare, ad quod sanctificatur & titulatur, secundū sacros canones, quod acquirere poterit, restituat. Ex quibus verbis colligūt passim Interpretes. Regulare episcopū posse recipere & retinere, quod ei legato, donatione, aliove modo datū sit, recipere, inquā, & retinere, quasi regularis nō esset, receptū verò sibi acquirere nō posse, aut in dominū suū trāsferre, sed in dominū ecclesiæ, cui episcopus præfectus est. *S. Th. 22. q. 188. a. 8. Soto l. 10. de iust. Q. ult. Dub. 7. Nav. Com. 2. de Reg. Az. 1. l. 12. c. 9. & seq. Suar. IV. de Relig. l. 3. c. 16. Less. c. 41. D. 8. Laym. l. 5. tr. 5. c. 7. Barb. in Prætermisissis in c. Statutū 18. Q. 1. Silv. V. Relig. Q. 7. Rodrig. To. 2. Q. 48. To. 3. Q. 29. Sanchez. l. 7. Mor. c. 19. Valent. 10. 3. D. 10. Q. 4. Caramuel in Reg. S. Bened. n. 8. 5. & seqq. Tuschus V. Monachus. Valencia To. 3. D. 10. Q. 4. Pun. 3. Anton. Perez in Reg. S. Bened. c. 33. n. 55. ubi Monachū in fūla episcopali donatū vsu fructuario luppate facit.*

§. VI.

Satisfit Dubiis.

DVB. 1. Quidnam dicatur Proprium apud Regulares?

R. Illo nomine cōprehendi *Primo* dominū & proprietatē rei. *Deinde* usum fructū, usū simplicē, possessionē, & administrationē, quatenus hæc nō facti, sed iuris sunt, seu quatenus significant ius aliquod ab alterius voluntate separatū, & independens. Porro *Dominū* est ius liberē, & perfectē statuendi de re corporali, nisi lege prohibearis. *Vsu fructus* est ius, quo quis potest fructus rei impēdere arbitrato suo, puta, vèdere, donare, locare. *Vsus simplex*, quo in propriū commodū licet uti fructibus rei salva substantia. *Possessio* est ius in-

sistendi rei corporali, à qua possidēda nō prohibemur. Administratio dicitur ius, quo quis potest apud iudices agere, & cōvenire alium de re aliqua, & de ea statuere extra iudicium, ita ut sit libera, & legitima potestas agēdi, Horū aliquid quicunq; religiosus sibi vendicat independentē à voluntate Superioris, vocatur *propriarius* cōmunionē fratrū, & sepulturā privandus. *Silv. Religio vi. n. 7. Perez in Reg. S. Bened. c. 33. n. 17. Az. 1. l. 12. c. 12. Lud. ponte 3. Tr. 6. c. 6. Trubem. 1. de prop. Monach. c. 4. Sanchez. l. 7. c. 18. n. 25. Dub. 2. An Superior religiosus sibi subiectis facultatem dare possit ad res superfluas, & profanas?*

R. nō posse, quia non est dominus, sed administrator, cuius officiū requirit prudentiā & fidelitatē cū respectu ad observantiā regulæ. Nec de hoc ulla dubitandi ratio est. *c. Fraternal. De donat.* Illud autem controvertitur, An eiusmodi licentiā si datur, valida sit? ita ut si Religiosus pecunia sibi cōcessa utatur ad cōparandas res suo statui inconvenientes, contractus initi valent, & qui acceperint ab illo pretiū, restituere teneantur? Nō sēper invalidos esse tales cōtractus, asserit *Card. Lugo de iust. D. 3. sect. 7. n. 137* & sensū hunc esse *Communē Doctorū*. Quis enim audeat dicere, si religiosus emat protiosas, imagines, vel suppellectilem religiosæ modestiæ minus congruā, emptiōne & venditiōne invalidā esse, & venditorē ad restituendū preciū teneri? Non repugnat enim cū contractu valido misceri malitiā aliquā, non paupertati, sed temperantiæ contrariā, ut si emat Religiosus pecunia sibi concessa cibū aut vinū valetudini noxiū, peccabit utiq; cōtra temperantiā, non autē contra *Votum paupertatis*, quia pecuniā cum licentiā habet.